LOTAZILLA
19
Eguena
Bilbao, 1935

EUZKADI

ARPIDE-SANEURIJA
Bilbao'kua ... ... 9,00 ifko. iru ilz
Bilbao'atazkua ... 11,25 " "
Idazki-itunmena ... 62,00 " urte
Atzerijetakuak ... 112,50 " "

Beldayen itunduba

XXIII urtia || Idazkolea ta Banakolea: Correo, 17,1.º || 234 Idazkutxa || 17.810 Urrutizkiña || 7.171 zenbakija

ELERTI-INGOSKIJA

Olerki saila

ZOZKERA

Gabon-zozkera itxoten
amaika txiro ameski;
aduz aberastu guraz
gau ta egunez oldozki.

Txiro goguak tokirik ez
neke lanari igeska;
gabon-aurian bai-gabiltz
ainbat prakadun ta neska.

Gabon-jayetan mustau nai
olar irendun gixenak,
urdala baño besterik
ezpa'leuko ba, gixonak.

Zozkera aduz arokí
alperkerijan bixi nai;
adu'k ostera, biguriki,
urten ei-dautse geyenai.

Garate'tar J. M.

MOSU GARTSUA

Ene larosa aratz-gori,
Goiz argiaren leikide.
Nola ator ainbat alaiki
Ire bizitzaren goizez?

¡Oi, bilduz ni, Ozkoriren
Kutuna, Ez ete dakin
Alai oren laburtasun?
Goiz-pozori, arats-negar don.

Pipilen ederak ezin
Eutsi Goikoaren esku?
¡Goizeko euzki-mosuak
Zein biozti ta emeak!

Orain akusat lirana,
Laster ¿ai! izpi gartsuaren
Murizte. Mosuren-mosus
Euzki'k zimel itxiko aun.

Zu zaitugu egun-sentia,
Gaztaroaren irudi,
Iunts epelez ordea,
Udazken-aroarena.

Lili-buru oren ecer,
Loreko odol gori-garbi,
Azubil lirain ta ire usainak
Ezin eutsi izan esku beltz?

Azkenez igari gabe
Zimelik, ori orlegi
Margo ta arnaskaige ago.
Mosu-garak oztu aun oro.

Egoak dirdiriz zabal
Ta bean ditun igarik.
¡Zein ur bizitz ta eriotz
Nere begion maitea!

Zalantzan naun ni, Ozkorik
Negar ete zure eriotz,
Edo iri-bare yayotza,
Goizalde-malko iñontzetan.

Egurendi'tar Yoseba.

ETA ZU NERE ALDAMENEAN

Baldin banaiz
Pasatzen norbaitekin
Zure etxearen aurretik
Diximuloekin
Diximuloekin
Biotzak giratzen dizkit
Jartzen dizkit
Begiak baseriarekin.
Baldin banaiz
Pasatzen bakarik
Zure etxearen aurretik
Begira jartzen naiz zoraturik
Baserira begitik
Eta egon nai nuke nai
Egon nai nuke bai
Ango leyo zabalean
Ta zu nere aldamenean
Egon nai nuke nai
Egon nai nuke nai
Ango ate zabalean
Eta zu nere aldamenean
Egon nai nuke nai
Egon nai nuke bai
Ango sukalde ederean
Ta zu nere aldamenean.

Lotsati.

LO EGON GABE

Lo egon gabe esnatu zaite
gogoraturik gizona,
ludi au zer dan, zer dan bizitza,
zer dan txara ta zer ona.
Atsegiñaren atzean zoro
beti ibili bagerik,
oar egizu ez dakarala
ostean miña besterik.

Ekus bait degu oraingoa guk
une batean yoana,
igarokotzat etsiko dezu
orainditik eldu ez dana.
Ez da traungo, ez gerokoa
langoa naiko geiago,
au bazain arin yoango dala
erabakia bait-dago.

Ludi ontako gure bizitzak
ibaiak baiño ez dira;
goiz edo belu gustiak doaz
erio-itxas aundira.
Ara doazke txiro ta aberats
amaitu eta galtzera;
ara ezkero bardiñak dira
ibai gustien antzera.

Bizi au ez da bide bat baizik
ara gorako bidea;
zintzo yokatu bear da baiña
irabazteko bestea.
Yaioz bertatik urteten gara
ebili bizi artean,
bidez eginda ondoren elduz
eriotzagaz batean.

Emengo gauzen artean, esan:
betirakorik bai dago?
Ludian sari galtzen ditugu
il baiño bere lenago;
zoria edo adina dala,
geisoa edo negara...
txiki nai aundik izango du bai
gustia utzi beara.

Ekus ditugu eregeak ta
gizon aundi ta argiak...;
goiko ta beko il ziran eta
lurpean datzaz gustiak.
Ez bait da ortan yauregikoa
artzaiña baiño gelago.
Goiko Yaunaren deia danean
beste biderik ez dago.

Gazte-aldiko txairotasuna
edertasun ta margoa,
begi beltz polit ernai biziak
adats eder ta naroa;
garai bateko lerdentasuna,
iritxiz zahar-aroa...
yoan ziranda, ¡ora non dauden!
orain agure-atsoa!

Gure gogoa aingerutzea
eskuan degun bezela,
gorputza oren erez edertzen
ba genu berdin ahala...
¡Berau apaintzen bai genuke guk
zeregin naiko ta lana;
bitarte ortan bertan beratuz
balio geien daukana.

Bizi ontako yolas, atsegin,
ian eta neke, agian,
zer da gustia bidea baizik
eta Erio azpian?
On ta txarren ardura bage
dabil gizona lasaiki,
oren bestean erortzen da-ta
orduan ezin da yaiki.

Augaitik, bada, gabiltzan beti
ludian gauden artean
Zeruko Yaunak ipini digun
lege on eta donean.
Berak abindu digun bezala
eriotzako orduan
sar gaitezantzat zintzoentzako
daukan atseden-lekuan.

Sagardiaga.

Oara.—Bertso oneik erdel - elertian ain ezagunak diran "Coplas de Jorge Manrique a la muerte de su padre" bertsoen araura egiñak dira.—S.

ARANTZALE GAXOA...

SATARKA.

Negu beltz iluna da... ta arantzale artean
orain ezin bizia, gose aundi ta otza.
Erian danak ixil... surik ez sukaldean,
ta ume gaxoengatik amak itun biotza.

Itsasoa txar dago, guztiz asaratua...
ta arantzale azkara ogia irabastera,
ontzi txiki batean, indarka, neketua,
an dijoa itsasora araia arapatzera.

Ortzean odei beltzak, non-nai aize aundia;
itsasoa borokari ari da mendiakin,
eta arantzale onak orain galdu bizia.

Etxean, ama bere umetxo kutunekin,
aita maitearen zai, jateko ogi zuria;
¡Aita betiko datza urpean araiakin!

Sagartzazu'tar Kauldi.

Uara.—Aspaldiko olerkari au, be, itxartu yaku! Auxe poza! "Satarka" etzan eta ezta azkenengo maletakua. "Txinpartak" egin ebazanak, beste asko egin daikez. Geure txalua beti berakin ixanen dau.—L.

Gayak

TXARTO-EDO DABILTZ

Italia'ra begira jari gara. Eta italiarai egin ixan dautseguen begiraldijan, ure-gose diranen antza artu dautsegue.

Ure-gose orek Mussolini italiaren jaungoiko txikija, eskonduben atzamaretara begira imiñi dau, ta txoriño areik mate-abijaratu dabezan urezko erestunakaz jabetuten.

Ludirik geyenera gixabidia eruan ixan daben Italia aruarentzat, lotsagarizko ure-exa ori, aundiki-bixikeratik eskeko-bixikerara jaustia lez da, bere arokeriz txirotu dabezan eritaren azkenengo ondakiñarañoko gustija, eske-bidez beraganduteko bide bari bat zabaldutia, eskekorik-eskekuanaren eske-bide itxusija da-ta.

卐 卐 卐

Mussolini'ren laterija ure-gose dala esan dauskube. Eta atzo, lotazilan 18 'garenan asi zirala laterijarentzako ure-bila.

Beraz, atzotik asita, italiar ezkondubak, ezkontzeko erosi ixan dabezan erestunak, Mussolini'ri emon biara dabe.

Ure-batze ori abertzaletasuna detuten dautsoe. Eta abertzaletasun ori agirijan imniteko, eredu bat biar zan.

Abertzale-eredutzat erakusten dirana, bakalderijetan beintzat, bakaldunak ixan oi-dira. Eta onein artian eredu-indarik geyen daukana, bakanderea ixaten dala entzun ixan dogu.

Italia'n beñepein, oraingo Mussolini 'ren asmo bakan orek sortu daun abertzaletasun barijaren eredutzat, aberi ikasi atako bakanderea agertu dauskube. Ure-gose dan laterijari, ezkontza-ikura ta gomutakija dan urezko erestun edera lenengo eruango dautsana, Italia'ko bakanderea ei-da-ta.

Bakandereari, "duque", "marqués", "conde" ta abaren emaztiak jaratuko dautsoe. Gero, bariz, aundikijak ikuraztu ixan dabezan oñatzen jarai, eri zeya juango da. Eta eri zeya aundiki-erija baño ugarijagua da-ta, Mussolini'ren jaungoikua dan laterira erestunik geyen eruango dabena ixango da.

¡Italia!, ¡Italia!, oren bera jausteko, ¿zer egin dautzube? Zeure zorijona zala uste ixan zendun Mussolini edo dalako ori iñoz ezagutu ixan ezpa'zendu, gaur beste zorijonik ixango zendun.

Baña, egun baten, zeure zorijona ixango zalakuan, etxeko atiak zabaldu zeuntsazan, eta zoritxar-oxiñara eruan zatuz.

Etxe-baruko uriai gitxi eretxita, ure-bila auzora eruan zatuz... Abisinia'ra eruan zatuz... Abisiniatarai euren aberijan ixan eben aberi-gentzea kendu-egin dautsazube, ta zoritxarik zoritxarena zeure burubari ezari...

Iñoren etxera ure-bila juatia gebenduta dago, bariz. Izkiluben indara aurretik imiñita iñoren ogasunakaz jaubetuten juatia, be, galazota dago. Iñoren etxian gixa-erailketak egitia-ta, ezetsita dago. Orek gauza gustijoik jakinda be, baña, Mussolini'ren aundikerijak, zuzentza - bide - esi gustijak apurtu ebazan, eta zuzentza-bidez gebenduta eukan lekura juan... Abisinia iru egunian austu ta birintubaz, ango ure ta ogasun gustijakaz jabetuko zala uste eban. Eta txeren-uste ezeskarijorek Italia galdu dau.

Eta orain bere buruba galduta ikusi ixan dabenian, Mussolini buru-eretxijak, abisiniatarai kendu ezin dautsen uria, italiarai kendu gura dautse; ezkonduben ezkontza erestunakaz jabetu gura dau, ezkontza-gomutaki matagarijoik urtuta gero, eurakin abisiniarak eralteko izkilu barijak egiteko.

Mussolini gixabide-edatzale buru-eretxijaren agiriko lana orixe da: sendijak deuseztutia; aberijak apurtutia, ezkondubak ezkontza - ezaugari barik imintia. Eta deuseztze gusti orek laterijaren ixenian egiten dauz, bariz: laterijaren, sendi, aberi ta ezkontzagañoko gustijak deuseztu.

Olango zuzentzaliak daukezan erijak Goikua'ren zigora sari ixango dabe.

Ditadore-egariz geidiaren eskubide gustijak zapaltzen dabiltzazan "katoliku" - ixendun Calvo ta lagunentzat, ikasbide edera auxe.

Italia, berena etzan aberira juan zan; beriak etziran ogasunakaz jabetuten asi zan; geidiaren gentzea galtzen asi zan... Eta ¿zer irabazi dau?

Ereko sendija txirotu; etxeko gentzea deuseztu; etxeko semiak il, eta auzukuakin jabetuterik jaditxi ez.

Orain gentza-bila dabil... Baña len gentzea gura ixan ebanak; len gentzaz bixi ixan ziranai gentzea galdu ixan dautsanari, ¡ezetz! erantsun dautsoe, orain eztabela gentzarik gura...

Eta Italia arua, arokerijak itsututa itsumustuban sartu ixan zan lexatik urten ezinda, zoritxar gustijen zoritxar-lexan azkenengo ostikadak jaurtiten dabiiala esan leike.

Goikua'ren zigora agirijan jari yakala dirudi. Txerena arokerijak galdu ebala, eztaigun aiztu. Gixonaren arokerija baño ezeskarijagorik, ezebez.

Italia'ra begiratu dogu, ta Italia arua azken-arnasetan aurkitzen dala begitandu yaku...

Uribitarte'tar Ibon.

LEKEITIO

GABONAK DIRALA-TA, TXIRUEN ALDE.—Beste urtietan lez, aurten be, biartsuentzat zerbait batu nai genduke, Gabon-jayetan poztasuna gustiok izan dalgun.

Eta oretarako lanian asita gagoz, eta dagoneko artu doguz emokun batzuk.

Ba-dakigu al dabentxua emon barik iñor geldituko eztana, bai jaki-edari, soñeko nai dirutan.

Emakume Abertzale-Batza'ko agintari dirianen etxietan artuko dira gauzok, bestetako antzera.

Tira ba, lekeitiarok, erdue zeuen laguntasuntxuaz alik lasteren, jayok ganian doguz-ta.

Jaungoikua'k ordainduko dautzue, eta aberijak be bai.

Lekeitio'ko E. A.-B.

Euskerazko lenengo Pisikeatzaz

V

Legorizti'ko iztegija.—Legor, legorki, iñoski ta orek len atatubak doguz.

Suberotze: temple.—Temple itzagaz gazteleraz gitxijenez bi gauza adirazoten dabez: bata, galtzairuba berotu ondoren bapatian oztutia; bestia, onela egindakuan galtzairubak artuten dauzan gogortasun eta zailtasuna. Bigaren oni "gozo" edo gozotasuna esaten yako euskeraz; onelan templar el acero: galtzairuba gozotu, edo gozatu.

Tril: choque. — Eztot begiko, baña besterik eztagonez... "¿Alkar-jotze" obeto ez ete?

Zailtasun: tenacidad, tensión.—Zailtenaz da, beraz zailtasun: tenacidad ondo dago; baña tensión ez. Onetatik gaztelera-ziar zailtasun: voltaje, tensión, potencial eléctrica-ra jo dau, ta au neretzat txarto dago.

Biraztetkin, biltzainkin: giroscopio.—"Birayagonkin" nayago.

Zul[illegible] cola (para madera).—Zulerask[illegible] dago.

Tromp[illegible] trompa.—Geure erijan "txiba" esaten dautsogu.

Kiziazal: electrón.—Amabi-amairu ur te dirala "tximistapur" irakuri neban; ba'lei "ad litera" egi euskeratu-ta egotia.

LOBELIZTIJA. — Ostertzikur: Nivel (instrumentro).—Itz onek elerti-kutsu geyegi dau izti-itza izateko. Gañera gazteleraz itz bakara dan aren, parantzeraz bi dira: "niveau" ta "nivelle". Nivelle urez betetako leyar-oditxu okertubari esaten dautse, ta euskeraz "urlau" esan leike (au ezta gero nik sorturikua); niveau bariz mendijen goibia neurtuteko ta erabilten dirianeri, ta "bardinkai" (Jauregi abearena dala uste dot) egokija litzake au itzultzeko. 166'gn. eta 138'gn. irudiko "nivel" ori bariz, goibeikustegi edo urikustegi esango neutsoke.

Saka: presión.—Amen be gaztelerearen txirotasuna ikusten dogu. Presión total sobre una superficie "saka" egiten ba'dogu, presión por unidad de área "sakatasun" egin leike, ta onela naspidia kentzen dogu.

Urtu: disolver.—Gero urtu: fundir be egiten dau. Geure erijan bijak darabilguz, ta gatza urtu, galtzairuba urtu esaten doguz; alan be, gatza "urtu" ta galtzairuba "galdatu" obeto dagozala uste dot. Lateratikua dogu "galdatu" itz au, baña antziñatxu euskeldunduba. Onela egin ezkero "urtzari": disolvente ondo dago.

Tutu: tubo.—"Odi" atsegiñago dot.

Asebete: saturado.—Onela ulertu dot; alan ba'da, ondo deritxot.

Neurton: normal.—Litro'ko ela-aztaki edo "mol" bat daunari esango dautso, poski. Ala ba'da, polita dago. "Nasai": diluido be polita da.

Ur motela.—Gatzik bakuari esaten dautso; gure erijan "ur geza" esaten yako.

Ur-yauzi: salto de agua.—Onetarako itz zar bat ba'dogu: "txuruka".

(Jarraituteko.)

ZATARA.

Maitasnna ezaugarri

Iges egin dausku maitasunak. Maitasuna zerutara dogunaren lurekuontzat be ba-da. Yosukisto'k bere yaitzalien ezaugaritzat izentau eban maitasuna. "Alkar maite ba' dozue, yoko zaituez neure yaitzaletzat.' Askoñ izan gura dogu Yosukisto'ren yaitzale. Esan be, sari esan daroagu. Benetan ete-gara, baña? Geure ezpañetan ba rik, geure biotzetan ote-darabilgu maitasuna? Eta, batez be, geure egunkizunen oñaria ete-da maitasuna?

Urte oneitan ikasi dogunez, maitasuna baño nagusiago yabilgu gorotoa. Ezkertarak eta eskumatarak goroto bidietan ziar dovaz. Eskumatarak, Yosukisto'ren yaitzaliak, euren artian asaretuta ager yakuz. Sariegi, ezkertarakaz baño be asareago. Itzik larienak, irañik latzenak, goroto-armorik irakiñenak alkartzat gorde daroez eskumatarak.

Egoera onen ondorenak yakiñak dira. Gorotoaren zenian katolikotasuna beratu, azpiratu; ta politika arazoak katoliko-arazoen gañetik yari dira. Eta azkeneko au egi-egia dala esateko edo, ikusi dogu ainbat izpariñgietan katoliko baten esakera tamalgaria. Belariak be minberatuak doguz esakera aren sarata lazkarigaz.

Gauzak baña, eztira gure asmo berezia-ren arauz egiñak eta antolatuak. Yaungoikoa dogu guztion gañetik. Eta Yaungoiko orek ordezkoa dau ludi onetan "egiaren aga ta oñari" Yaungoiko ordezko dan Doipuruak, politika arazuetan bein eta biritan idatzi dau. XVI Gergori'ren "Mirari Vos", XIII Lon'en "Quod Apostolici Muneris", "Diuturnum", "Cum Multa", "Inmortale Dei", "Libertas", "Sapientiae Christianae", "Au milieu", XI Pi'ren "Dilectissima nobis" eta beste idazki berezi ta Gotzañen idazkiak yakingaririk asko dabe danontzat.

Jaso daiguzan beraz guztion onerako Doipuruaren irakaspenak.

Elizazkiko ta gizonezkiko arazuen arteko artu-emonak

"Politikeari yagokon alderdien bat eta uskurtza alkar nastau ta bat egiten dabezanen okerezko eritxia be alde batera itsi bear da. Eta izan be, beste alderdi baten yaitzalia eztabe-edo katolikotzat yotzen eritxi ori dabenak. Au ordea, uskurtz-arazo galenetan alderdikeriak okerez sortarazotzia da, anai-batasuna uratutia eta zorigaiztoko ezbear askori bidiak idegitia."

Elizazkiko ta gizonezkiko arazuen aldea

"Gizonezkiko arazuak, eratsu ta garantzitsu izan aren be, eztabez, eurenez ludi onetan dogun bizitza-mugak gainditutzen. Erlijiñoak baña, Yaungoikoagandik yayo, ta dana Yaungoikoagana artezten dabenen, gorago igoten dau eta eldu be, zeruraño eldu. Auxe berau gura dau erlijiñoak, onexen bila dabil: arimia, gizonaren atalik bikañena, Yaungoiko-ezagueraz eta maitasunez ase, eta gizadia "geroko urira" eskierdi eroan; uri oren bila bai'gabiltz guztiok.

Bidezkoa da oretxegaitik, erlijiñoa ta erlijiñoari bereziki yagokozan gauzak gorengo malakoak lez izatia. Zer adierazoten dau onek? Erlijiñoak, onik onena danez ludi arazuen arteko aldaketetan eta aberi-naspiletan be azke irten biar dabela; aldi ta toki guztien gañetik baitago. Eta alkaren aurkako alderdien yaitzaleak, bestelako arazuetan asmo bardiñekuak ezpadira be, eritxi batekuak izan biar dabe arazo onetan: biarekua dala erlijiñuari yagokozan gauzak aberietan gaizkatutia. Eta biareko akintza nagusi ori, alkargo deunean batuta lez, eldu biar dautse, katoliko izenaz burua goresten dabenak, politikeari yagokozan eritxi bardingeak apurtxo batez alde batera itsiaz. Alan da be baña, alderdi ezteztu leikez eritxi oreik, eraz eta bidez, eurai yagoken malan. Elizak eztauz gaitzesten onelango alderdi-eritxiak, erlijiño ta zuzen bidetik atetikoak ezpadira. Aitzitik be, eztabaida-zaratetatik urin, lanean diñardu guztion onerako, ama-maitasunez maite dauz gizon guztiak, siñispen eta eraspenez geyen nabarmendu ziranak bereziki maite ba'dauz be."

MIKELETS

Oxin - baltza

Egun atan "Erota-zara" basetxeko etxeko-andra gastiak, bere [illegible] bia goxian-goiz sutu eban; aste gustijan etxian biarko ebezan ogijak [illegible] egiteko asmuz.

Ta, andra gaste arek, orétan iñardubala, ogi-orak labaratuteko [illegible] "¡eup!" didara zoli-zoli entzun eban. —¡Ene; nor ete don!—esan eban—. [illegible] koxe ordu zeregintsubetan bai jentia gurera etori...

Ta, nor ixan ete zeikianentz atia edegi ebanian, tayu oneko emakume [illegible] bat, umetxu polit bat besuan ebala ikusi eban. Emakumia, bere umetxu[illegible] eskeko-antzian agertzen zan.

—Emakume ezezaguna, zer biar dozu, edo zer eskatzen dozu?—. [illegible] andriak artega itandu eutson.

—Andria, etxeko labia ontxe bertan sutu dozun ezkero, gosez negar[illegible] kitzen dan umetxu samur onentzat, ogi-opil ere-barija bijotz-bijotzez [illegible] dautzut. Opiltxu bigun bat bein emongo dautsazu ¿ezta? Gosez negar[illegible] gaxua...

—Bai, zegozertxu emongo dautsat bai... Gosez dago ¿ezta? Garra[illegible] umiaren polita...! Itxaron apurtxu baten ba, opiltxu bat edo, geruago [illegible] dautzubet eta—. Erotako andriak abots artegiaz erantzun eutson.

Eta eskaratzera iraduz juanda, titara-bete urunegaz ogi-opil txiki-txiki[illegible] oztaz egiteko lain ora egin eban; etaumetxubari emoteko ustez da [illegible] egiñiko opil-oria, enparau ogijen artian laban sartu eban.

Andik gerora, andriak, ogi-opilak naiko ereta egongo ziraia-ta, [illegible] abora iraduz juan zan; eta, ondo ereta aro-onez aurkitzen ziran ogijak, [illegible] -banan kanporatzen asi.

Batzuk eta bestiak ederak zirala ¡arek bai ogijen "bendenkatuak"! [illegible] labaldirik edo labakadarik, andra arek bere bixijan egundo ezeban [illegible] zala-ta, pozez eguan.

Ogijak labatik atara ta atara, pozaren ebilan bera; ta oretan ekitaldi[illegible] pozago egiten zan gaxua. Ekin eta ekin, alako baten, enparau ogi-opilak [illegible] poratuta gero, titara-bete urunegaz umiarentzako egin eban ogi-opila [illegible] eban. ¡Eta orduan andriaren ikaria! Titara-bete urunegaz egiñiko opil-[illegible] kija, beste ogi-opil gustijak baño askozaz andijagua ta edergua zala, [illegible] giz ikusi eban eta.

—¡Onakorik!—iñuan—. Au don opilen ederen-ederra...! Labako-[illegible] -eginda be, onako ogi-opil ederik begi-aurian egundo etxunat euki. [illegible] tijak baño ederagua ta andijagua don ba-ta... ¡Onakorik eta onakorik! [illegible] -bete urunegaz egiñiko ora apurraz, onako ogi edera, zelan egin leiken [illegible] Ora or, untzia ta muntzia... Tamaletan-tamalena baña, ogirik ederena [illegible] tzena, or atian daguan eskeko-umiari emon-biara... Ori umekondu [illegible] tia baño, etxerako gordetia oba ixango don oratik... Etxian zer biar [illegible] Ganera bariz, au beti emoten ibiltia baño gauza gogaikarijagorik! [illegible] tian be, eskeko bateri, berakatz-atal eder bat emon neutson; igaz ostera, [illegible] bateri lau baba-garaun oso-osuak, eta atzo bertan aguretxu zar-zar [illegible] pia ixotuteko ilinti-biztua, eruki andiz eskuratu neutson. Olan ba, geyago [illegible] ri ezer emon ezaren be, neure bijotz samura, emen ingurubetako bijotzik [illegible] ena dala edozeñek ulertu ta esango leuken. Umetxu oreri, opil onen [illegible] te ogi txikijago bat be emongo neuskijon, bere sabeltxu gosia zelan [illegible] asetu dagijan be... baña olan be, etxerako bat gitxiago... A... ama-semiak [illegible] dalakuok, beste etxe batera juanda ango atia jo begijien. Etxian zer [illegible] oreri emoterik etxagon...

Eta andra zekenak, umiari ezer emon ala ez, ebatzi eziñik aldi [illegible] oldoztuten egonda gero, iñori ezertxu be ez emotia erabagi eban.

Eta atartera arinka juanda, emakumiari esan eutson.

—¡Jaungoikuak lagun! Emen ezertxo be eztaukozube; ta zuaze [illegible] batera...

Ori entzunik, eskeko emakumiak "bai, Jaungoikua lagun" esanaz [illegible] laztan gozo bat emon eutson; eta, erotako andra zekenari begi-gozoz [illegible] giratuta gero, bere umetxuba besuan ebala mendija-ziar abijau zan.

(Jarraitzeko.)

MANARIKO.

Ontzako urrea

Arritokieta

Hem'tar Luki'k ikusi zuanean bere azkeneko eun laurlekoko diru papera, ruleta joku mai-gañetik bankeruak bere eskubariakaz artuta eraman zuala, orduantxe konturatu zan bere diru gustiak galdu zituala.

Gau artan —Gabon gaba— batu zituan bere txindi gustiak eta gudara bezelaxe juan zan joku etxera, edo zearo aberastu edo zearo txirotuteko asmoz.

Baña berlak egin zuala ikusi zuanean, burua zorabiotu zitzayon eta bela jo bear zuala uste izan zuan.

Burua bira-biraka eta ankak dar-dar zitualarik, aretuen orman zegoan narruzko jarlekura juan eta etzan egin zan. Unetxo batean galerazotako jokua egiten zan mai galgarian [illegible] ratu zion, bere gaztetasuneko [illegible] onenak alper-alperik galdu [illegible] ari, ikusi zituan beste jokalari[illegible] pegi zurbilak iru argi aunuk [illegible] argituak; entzun zuan ontzako [illegible] alkar jotzean ateratzen zuten [illegible] igeri zuan galdua zala, eta [illegible] an, bere etxeko armario batean [illegible] deta egon oi zan sutizkilua [illegible] zitzayon, bere aitaren sutizkilos [illegible] dari nagusia bai zen aita—, eta [illegible] txo nekatuta lo zoroak artu [illegible]

Esnatu zanean, aoko gusto [illegible] zeukan, burua beriz astuna, eta [illegible] neuriari begirakada bat egiñez, [illegible] erdi besterik ez zuala lorik egin [illegible] zuan, eta kanpoko aize garbis [illegible] bearizan aundia zeukala ikusirik, [illegible] batera sutindu zan.

Amabiak laurden gutxiago zirela [illegible] kuko aretoan. Bat batean Luki'k [illegible] goratu zuan Gabon gaba zala, eta [illegible] tiltxoa zanean oeratu baño len [illegible] oñetakoak su ondoan noia jarri [illegible] tuan burura etori zitzayon.

Erten zuan jokuko gelatik, [illegible] tuan bere txapela ta berokia eta [illegible] kalera malak laister igaro zituan, [illegible] roa dutenak ibiltzen diran arintasun[illegible] akin.

Luki'k jokuan jardun zuan [illegible] du ayetan, elura egin zuan gogotik [illegible] kalea—Paris zareko kale bat, [illegible] eta etxe garayak alde bietatik [illegible] ana—, dana zuri-zuri zegoan. [illegible] beriz beltz-urdin, eta noizean behin [illegible] batek diz-diz zegian.

Jokalari galduak sartu zituan [illegible] ak patriketan eta arin-arin asi [illegible] kalian gora bere buruagan itxaropen[illegible] gustia galduta, eta etxean bere [illegible] goan sutizkiluen irudia begien aurrean [illegible] zuala. Baña oinkada batzuek emanda [illegible] tuanean, bat-batean gelditu zan [illegible] pen negargari baten aurean.

Antziñako erara etxe aundiak [illegible] ondoan izan oi duten arizko [illegible] baten, sei edo saspi urtedun [illegible] bat kuxkulduta eluf-gañean lo [illegible]

Soñeko beltz zar bat besterik [illegible] an soñean, eta bere burutxoa ta [illegible] balda polita ormaren sokondoan [illegible] tuta zeuzkan, eta gau artako ots [illegible] ragari ura gora bera lo zegoan [illegible] gaxoa ariai negar eragiteko era[illegible]

Umeak soñean euki zuan [illegible] bat, bere ointxo politerako aundi[illegible] zalako edo, arisko jarlekutik [illegible] lika zeukan onaren parean, lurera [illegible] rita zegoan.

Luki'k bat batera eskua sakelera[illegible] tu zuan baña sakelean ez zeukan [illegible] ere eta laister gogoratu zan pixka [illegible] lentxoago, joku-etxeko morolari [illegible] ñarik emateko ere ez zuala diru[illegible] euki.

Ezin zezakean ordea andik [illegible] umetxo ura bertan bera lagata, [illegible] bere besoetan artuta etxera era[illegible] eta gaba igarotzeko oe batean sar[illegible] ko zuala oldozturik umetxoarengan[illegible] ureratu zan.

Baña umea besoetan artzeko [illegible] pixka bat aurentza okertu zanean, [illegible] ean zegoan zapataren baruan, [illegible] bezela diz-diz zegian gauza ori [illegible] ikusi zuan.

Ontzako urea zan. (Darraitu.)